

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1979-1980

15 FEVRIER 1980

**Proposition de loi stimulant la création d'emplois
et assurant une aide aux entreprises défaillan-
tes reprises par un entrepreneur ou des sala-
riés**

(Déposée par M. Humblet et consorts)

DEVELOPPEMENTS

Dans certains secteurs, où les petites et moyennes entreprises étaient nombreuses, comme le textile, la confection, la faïencerie, la chaussure, le nombre de faillites est considérable. C'est particulièrement vrai pour la Wallonie.

Cela ne fait pas l'affaire de nos populations et les files de chômeurs augmentent sans cesse.

Outre la réduction du niveau de vie qui s'ensuit, le chômage frappe les femmes et les hommes au cœur de leur vie intellectuelle, culturelle, familiale et sociale.

Il est un facteur de désagrégation sociale et personnelle.

A cette destruction du tissu industriel et à ses conséquences, la réponse apportée par le pouvoir d'Etat en Belgique est d'une dramatique insuffisance.

Aucune stratégie d'ensemble n'est dégagée.

Trop souvent, l'Etat panse les plaies quand il le peut, subventionnant sans contrôle des activités de grosses entreprises, la sidérurgie, les mines du Limbourg, etc., y investissant des sommes considérables, dont les maîtres d'œuvre savent qu'elles seront de courte durée et dont il s'agit de tirer dans un bref laps de temps le maximum de profits.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1979-1980

15 FEBRUARI 1980

**Voorstel van wet tot bevordering van de schep-
ping van nieuwe werkgelegenheid en tot
steunverlening aan faillierende bedrijven
overgenomen door ondernemers of werkne-
mers**

(Ingediend door de heer Humblet c.s.)

TOELICHTING

In bepaalde bedrijfstakken met veel kleine en middelgrote ondernemingen, zoals textiel, confection, faïence, schoenen, is het aantal faillissementen zeer groot. Dit is in het bijzonder voor Wallonië het geval.

De bevolking is daar niet mee gediend en de rijen werklozen worden onophoudelijk langer.

De werkloosheid verlaagt niet alleen het levenspeil, maar treft mannen en vrouwen in het diepste van hun intellectueel, cultureel, sociaal en gezinsleven.

Zij is een factor van maatschappelijke en persoonlijke ontwrichting.

Het Belgische staatsgezag is op dramatische wijze tekort geschoten in zijn antwoord op die vernietiging van het industrieapparaat en de gevolgen ervan.

Er is nooit een algemene strategie ontwikkeld.

Al te dikwijls heelt de Staat de wonden, waar het mogelijk is, met een ongecontroleerde subsidiëring van grote ondernemingen, de ijzer- en staalnijverheid, de Limburgse mijnen enz.; hij streekt daar aanzienlijke bedragen in, terwijl de bedrijfsleiders wel weten dat die niet lang zullen meegaan en waarvan zij binnen een korte tijdsperiode zoveel mogelijk profijt moeten zien te trekken.

Dans un certain nombre de cas s'est créé un véritable secteur parasitaire : profitant des faiblesses de l'Etat et de son absence de politique, des groupes ou des individus organisent et mettent sur pied des entreprises dont la seule finalité apparaît bien de percevoir pendant un certain nombre d'années, les avantages du système hybride de privatisation des profits et de socialisation des pertes qui tient lieu à l'Etat belge de politique industrielle.

Parallèlement, les entrepreneurs dynamiques, notamment dans les petites et moyennes entreprises, ne sont pas suffisamment encouragés. Qui ne voit que la justice distributive est gravement lésée par le traitement différent qui est pratiqué envers le petit entrepreneur privé faisant preuve d'initiative, auquel la puissance publique ne fera grâce ni d'un intérêt de retard ni d'une majoration de cotisations de sécurité sociale, et envers les groupes anonymes et non contrôlés qui s'offrent de la trésorerie, en tout cas du crédit à bon compte, en éludant leurs obligations fiscales et sociales tout en percevant les subventions, aides et détaxations qu'un Etat faible leur octroie et en jouissant auprès des organismes de crédit de conditions exceptionnelles de financement dont le coût repose sur la collectivité ?

La politique industrielle lèse gravement l'entrepreneur privé à responsabilités et à risques au profit de groupes tirant parti des lacunes énormes de la législation et de la pratique de l'Etat, ainsi que les travailleurs et les travailleuses que ce type de comportements prive inévitablement au bout de quelques années de leur emploi.

De plus en plus nombreux sont toutefois les salariés qui, placés, malgré eux, dans une situation de perte d'emploi du fait d'entreprises ayant bénéficié d'aides publiques, entendent refuser le chômage.

Si la loi sur les sociétés commerciales, par l'existence de la société coopérative, voire la loi sur les associations sans but lucratif, leur offrent un cadre juridique somme toute satisfaisant pour la poursuite de l'activité de production, si une jurisprudence de plus en plus nette reconnaît le droit pour les travailleurs, privés de leur emploi, de modaliser le principe de la grève en s'engageant dans des activités d'autoproduction, toutefois, il n'en va pas de même sur le plan financier. Les salariés qui tentent d'organiser l'autoproduction se heurtent à des difficultés de financement du même ordre que celles des travailleurs indépendants qui n'ont pas accès aux couloirs de la haute administration et qui veulent néanmoins assumer leurs responsabilités et prendre des risques pour la production de biens matériels et de services.

Il en va de même de petits entrepreneurs dynamiques prêts à reprendre des entreprises défailtantes.

Aucun mécanisme ne prévoit une intervention en faveur des entreprises en autoproduction qui viennent se greffer sur une situation d'abandon de l'outil industriel, ni la reprise par un entrepreneur d'une entreprise défailtante.

Il y a là une grave violation de la justice distributive la plus élémentaire; de plus, il est évident que le coût d'un chômeur

In een aantal gevallen ontstond een ware parasietensector : groepen of enkelingen nemen de zwakheden van de Staat en het gebrek aan een beleidslijn te baat om bedrijven op te zetten met de uitsluitende bedoeling gedurende een aantal jaren hun voordeel te doen met het hybridisch stelsel van privatisering van de winst en socialisering van het verlies, dat bij de Belgische Staat moet doorgaan voor een industrieel beleid.

Maar aan de andere kant worden dynamische ondernemers, met name in de kleine en middelgrote bedrijven, niet voldoende aangemoedigd. Wie ziet niet in dat de verdelende rechtvaardigheid zwaar in het gedrang komt door de verschillende behandeling van de kleine particuliere ondernemer die initiatief durft te nemen en aan wie de overheid geen rente wegens verzuim noch verhoging van de sociale bijdragen zal kwietschelden, tegenover de naamloze en ongecontroleerde groepen die goedkoop aan kasmiddelen of althans aan krediet komen door hun sociale en fiscale verplichtingen te omzeilen, maar inmiddels toch de toelagen, steungelden en belastingverminderingen opstrijken, die de zwakke Staat hun toekent, en bij de kredietinstellingen uitzonderlijke financieringsvoorwaarden genieten, waarvan de kosten worden gedragen door de gehele gemeenschap ?

Het industrieel beleid benadeelt ten eerste de particuliere ondernemer, die verantwoordelijkheid en risico's draagt, tegenover groepen die partij trekken van de enorme leemten in de wetgeving en de staatspraktijk; maar het benadeelt ook de werknemers en de werknemers die door het gedrag van die groepen na enkele jaren onvermijdelijk hun betrekking verliezen.

Steeds talrijker worden evenwel degenen die de werkloosheid afwijzen, als zij, ondanks alles, hun betrekking verliezen door de schuld van ondernemingen die overheidssteun hebben gekregen.

Zij vinden in de wet op de handelsvennootschappen, via de coöperatieve vennootschap, en zelfs in de wet op de verenigingen zonder winstoogmerk, een alles bij elkaar bevredigend kader om de productie zelf voort te zetten, terwijl ook de rechtsspraak steeds duidelijker de weg opgaat naar de erkenning van het recht voor degenen die hun werkkring verliezen, om het beginsel van de staking te moduleren in de zin van zelfproductie. Maar op financieel gebied liggen de zaken anders. Werknemers die pogen om zelf de productie in handen te nemen, stuiten op soortgelijke financieringsmoeilijkheden als de zelfstandigen, die geen toegang hebben tot de kantoren van de hoge administratie, maar niettemin verantwoordelijkheid en risico's dragen voor het produceren van goederen en diensten.

Dit geldt eveneens voor kleine, dynamische ondernemers die bereid zijn faillierende bedrijven over te nemen.

Er bestaan namelijk geen tegemoetkomingen voor bedrijven waar de werknemers de productie overnemen nadat het productieapparaat is stilgevallen, evenmin als voor faillierende bedrijven die door een andere ondernemer worden overgenomen.

Dit is een grove schending van de verdelende rechtvaardigheid, waarbij het voor de hand ligt dat een werkloze aan de

est plus grand pour la collectivité que le coût d'un travailleur qui assure la continuation de la production.

La reprise d'entreprises en difficultés pose des problèmes de trésorerie que la présente proposition peut contribuer à résoudre.

Au-delà des problèmes de l'emploi et du dynamisme économique privé, il faut considérer ceux des finances publiques.

Les milliards d'aides publiques directes de l'Etat ne favorisent pas les innovateurs que sont certains petits patrons et salariés.

De plus, il n'est pas tenu compte du coût pour la collectivité, tant sous l'angle moral que sous l'angle financier, de l'accroissement du chômage.

Il est donc essentiel d'innover en matière d'aide au lancement ou à la relance d'entreprises créatrices d'emplois.

Des mesures fiscales peuvent y contribuer.

Commentaire des articles

Article 1

Cet article vise, sans charger le budget de l'Etat, à constituer des fonds régionaux favorables aux initiatives d'entrepreneurs ou de salariés.

Article 2

Cet article organise le financement et la gestion des fonds.

Article 3

Cet article caractérise les petites et moyennes entreprises susceptibles de bénéficier de l'intervention des fonds.

Article 4

Cet article lie l'intervention des fonds aux économies faites par l'Etat sur les indemnités de chômage.

Article 5

Cet article relatif à toutes les entreprises, par une mesure de détaxation fiscale, favorise la sauvegarde ou la création d'emplois.

Article 6

Cet article assure la publicité des effets de la loi.

J. HUMBLET.

**

gemeenschap meer kost dan een werknemer die voor de verdere produktie zorgt.

De overneming van bedrijven in moeilijkheden doet thesaurieproblemen rijzen, die mede door dit voorstel van wet kunnen worden opgelost.

Maar behalve de werkgelegenheid en de veerkracht van de particuliere onderneming moet ook de weerslag op de overheidsfinanciën in aanmerking genomen worden.

De miljarden die de Staat aan rechtstreekse steun verleent, komen niet ten goede aan de vernieuwers onder de kleine patroons en werknemers.

Evenmin wordt rekening gehouden met wat de groeiende werkloosheid aan de gemeenschap kost, zowel uit moreel als uit financieel oogpunt.

Het is dus van wezenlijk belang nieuwe wegen te bewandelen inzake steunverlening voor het op gang brengen of opnieuw op gang brengen van arbeidscheppende bedrijven.

Belastingmaatregelen kunnen daartoe bijdragen.

Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel heeft ten doel gewestelijke fondsen in te stellen tot ondersteuning van initiatieven van ondernemers of werknemers, zonder de rijksbegroting te bezwaren.

Artikel 2

Dit artikel regelt de financiering en het beheer van de fondsen.

Artikel 3

Dit artikel bepaalt welke kleine en middelgrote ondernemingen in aanmerking komen voor een tegemoetkoming uit de fondsen.

Artikel 4

Dit artikel koppelt de tegemoetkoming uit de fondsen aan hetgeen de Staat aan werkloosheidsuitkeringen uitspaart.

Artikel 5

Dit artikel voert een belastingvermindering in voor alle ondernemingen ten einde de bestaande werkgelegenheid in stand te houden en nieuwe werkgelegenheid te scheppen.

Artikel 6

Dit artikel regelt de bekendmaking van de rechtsgevolgen van de wet.

**

PROPOSITION DE LOI**ARTICLE 1er**

Le montant des aides directes de l'Etat à des entreprises occupant plus de 100 travailleurs est ramené à 98/100 des budgets des aides directes, les 2 p.c. restants constituent trois fonds d'aide à la relance de petites et moyennes entreprises.

Pour l'application de la présente loi, il faut entendre par entreprise la personne morale ayant pris une forme juridique déterminée.

ART. 2

Un fonds est constitué pour chacune des trois régions du Royaume, les 2 p.c. précités disponibles étant répartis entre les trois fonds régionaux, conformément à la grille de répartition en vigueur.

Chaque fonds régional est géré par les ministres ou secrétaires d'Etat à compétence économique régionale pour la région de leur compétence.

ART. 3

Peuvent élargir à ce fonds, les entreprises nouvelles occupant au maximum 100 travailleurs, constituées par un entrepreneur ou par des salariés, sous forme de société commerciale, de société coopérative ou d'association sans but lucratif, à la suite de la faillite, du concordat par abandon d'actif ou de la cessation d'activité d'une entreprise de laquelle elles assurent la poursuite de l'activité.

Est assimilée à la poursuite de l'activité, une activité similaire dans le même arrondissement.

ART. 4

L'aide de l'Etat est attribuée de six mois en six mois pendant maximum trois ans.

Son montant peut atteindre l'équivalent de 80 p.c. des indemnités de chômage qu'auraient perçues les salariés de l'entreprise, si leur emploi n'avait pas été sauvegardé ou créé.

ART. 5

Toute entreprise, quel que soit le nombre de salariés qu'elle occupe, peut déduire de ses bénéfices taxables une somme de quinze mille francs par emploi créé pendant l'exercice fiscal considéré.

VOORSTEL VAN WET**ARTIKEL 1**

Het bedrag van de rechtstreekse steun van de Staat aan ondernemingen met meer dan 100 werknemers wordt teruggebracht tot 98/100 van de begroting voor rechtstreekse steunverlening en met de overige 2 pct. worden drie fondsen voor de heropleving van kleine en middelgrote ondernemingen gevormd.

Voor de toepassing van deze wet wordt onder onderneming verstaan de rechtspersoon die een bepaalde rechtsvorm heeft aangenomen.

ART. 2

Er wordt een fonds ingesteld voor ieder van de drie gewesten van het Rijk en de voornoemde beschikbare 2 pct. wordt over de drie gewestelijke fondsen omgeslagen naar de thans geldende verdeelsleutels.

Elk gewestelijk fonds wordt beheerd door de ministers of de staatssecretarissen met gewestelijke economische bevoegdheid voor het gewest dat tot hun bevoegdheid behoort.

ART. 3

Voor uitkeringen uit dit fonds komen in aanmerking de nieuwe ondernemingen met ten hoogste 100 werknemers, door een ondernemer of door werknemers, in de vorm van een handelsvennootschap, een coöperatieve vennootschap of een vereniging zonder winstoogmerk opgericht na het faillissement, het akkoord door afstand van activa of de stopzetting van het bedrijf van een onderneming waarvan zij het bedrijf voortzetten.

Met voortzetting van het bedrijf wordt gelijkgesteld een soortgelijk bedrijf binnen hetzelfde arrondissement.

ART. 4

De staatssteun wordt om de zes maanden toegekend gedurende ten hoogste drie jaar.

Het bedrag kan tot 80 pct. belopen van de werkloosheidsuitkeringen die de loontrekkenden van de onderneming zouden hebben ontvangen, indien hun werkgelegenheid niet was in stand gehouden of tot stand gebracht.

ART. 5

Elke onderneming mag, ongeacht het aantal tewerkgestelde loontrekkenden, van zijn belastbare winst een bedrag van vijftien duizend frank aftrekken per arbeidsplaats die in het betrokken aanslagjaar tot stand is gebracht.

Cette somme est soumise aux variations de l'indice des prix à la consommation.

Les emplois créés sont calculés par rapport au nombre moyen de salariés pendant l'exercice fiscal précédent.

ART. 6

Chaque année les ministres ou secrétaires d'Etat compétents font rapport aux Chambres législatives sur l'usage fait du Fonds dont ils assurent la gestion.

J. HUMBLET.
S. MOUREAUX.
J. BONMARIAGE.

Dat bedrag is onderworpen aan de wisselingen van het indexcijfer der consumptieprijsen.

De tot stand gebrachte arbeidsplaatsen worden berekend naar verhouding van het gemiddelde aantal loontrekkenden gedurende het vorige aanslagjaar.

ART. 6

Elk jaar brengen de bevoegde ministers of staatssecretarissen aan de Wetgevende Kamers verslag uit over het gebruik van het Fonds dat zij beheren.